

A large, empty rectangular input field with a thin green border, located at the bottom of the page.

A large, empty rectangular input field with a thin green border, located at the bottom of the page. It is intended for the user to enter text.

FAR MAAY RASMÉ EH

**BUUGGÉ BARÉSHOODÉ
ELIF MAAYKÉ**

© Gobté Elif Maay
Nofembar 25- 2023
Baidoa Somalia

Tusmé

Gololdhé.....	02
Mahadnag.....	02
Gobté Elif Maay	03
Copyright.....	03
Elif Maay	04
Tiré.....	06
Sheeké: Jeer ku jeer	08
Lamiir	09
Far Baréshé	10
Diinley	12
Jehé	13
Sheeké: Dowéte	19
Salaad Tukushé	24
Sa'addé	25
Baréhoodé dhulké	29
Gurbé i Guraaytis	30
Sheeké: Kood I boor hora iské dartey?	32
Waqtégé	40
Sheeké: Uurké aayow	51
Jeeréte	53
Bilo	54

Gololdhék

Buugge Barashoode Af Maay way hooggé saareyé kutaabté ini baradang farté Maayké rasmégé eh dhikaalliyé i hegaadiye. Muddung ya kutaabté far baréd haadayang, wayné lé shal bareeyé harfo si ing shal bahaayang, haang shibleegé eh i haang shagélké eh.

Way kele lé bareeyé harfo i edéte goonégé ing eh Af Maayké, misaal: Jh (Jhéjhahé), Ny (nyaanyé), ng (eerang) i É-dé shoronshoorké eh, misaal: (minké). Maddi yo dhammaayang qiibtaas way hang gudubaayané harfo iské darowsho i jumlé giliyowsho.

Taas way ké higaase kelmedo ké edooyowsho umbo akriyoowsho. Qiib way jerte tadriib eh (exercise), kutaabté ido ha kuuké shageeyayang umbo fasalké dhatis kuuké shageeyayang. Qiibtas way ku mid eha: meel lé dhimaatiraw (blank spaces) umbo harfé jumlédé lé giliyaw.

Buugge way leya qiib sheeké eh, ké saabséng dhagénké arlaadé; beerrey, hoolé-jer, i reer beled kullisho. Sheeké welbé way leta imtilaanshé, sédé qiibti horé haataw. Way jeraané meelé lé dhimaatiraw umbo meel jumlédé lé giliyaw. Buuggung way ké dha jere nahwé teel teel eh i musawirré tilmaamayaang kelmedé misaal lahang qaadédi.

Buuggung way kele léké barédeeyi magiya, jehooyinké, weséme, jeeréte, bilo iwt. Buuggé way kele muujhiyeeyé Af Maayké tanaadnémeydis i gudé wiinantis, taas way misaal ing ehé ini luku helaw halko jehé o lammé magé leh, Misaal (Orsy, i iré-dhiing).

Kelmedo buuggung ké yaalang way léké saleeyey Af Maayké dad wiinagé ké dowahaayano af maalémeedké eh, wayné liing dhikey sé reer arlaadi badiinsho fehemé korang.

Maallémiinté buuggung dhikaayang way luku fadeeyé ini kutaabté ké dhiirré giliyang sherrébowké baréhoodé.

Maallémiinté ya way ing edeegsédaayané ini kutaabté walk u barang, way liinku baahénya ini sé feylé ing akriyang buuggé dhommaantis inti yo dhikow ing galné, si yo ing féhémang muggé buuggé leyí waané ing suubsédang qorshégé dhikaallé.

Mahadnag

Gobté Elif Maay way ing mahadnagaase Abukar Albadri o dedaal wiing giliyi dhikaallé, sakamowké i gomowké kutaabkung.

GOBTÉ ELIF MAAY

Kutaabkung way ha saarey Gobté dhikaallé Farté Elif Maay o eh Gob lé biyi dhamaadké kulunki Elif Maay eh ku dhiyi beledké Borås, Dalké Sweden sinidi 2018.

Gobtung way liing biyey ini ha gooyang Far Maay rasmé eh o Elif Maay léké abtugé koré, waané lé dhagéniliyé koré.

Maddi gobté ké guuloysideng ha saarowké Elif Maay rasmé eh way dereemené baahidé liing qabé dhikaallé Afké, si liing helé bar-billaaw luku digédé maddi la dhagaajhiyaw dhagéng-giliyowké Afké Maayké. Kutaabkung way nagédeeyi dhikaali koowad o Maay rasmé eh ké abtugung. Gobté kutaabkung ha saarowshey galéngté ku jeeysédeng way shal eyiiné.

Prof. Mohamed Haji Muktar, Aaw

Professor Abdi Mohamed Kusow, Galéng

Professor Abdullahi Shiekh Madnur, Fatiir

Abukar Sheikh Ahmed (Abukar Albadri), Fatiir

Dr. Omar Moalim, Fatiir

Dr. Omar A. Sheikh Abdurahman, Fatiir

Adan Batar, Dhikaal-Haay

Sharif Mohamed Haji, Dhikaal-haay

COPYRIGHT

This book is a public property and can be used for the public interest, including education development, fighting illiteracy, cultural development, and community development and so on. The book can't be copied, printed out or distributed for private interest of profit making.

The Elif Maay committee has the sole right to give permission about redistribution of the book, and only those with written permission can redistribute it for public interest purposes.

Designs and Layout

The designs and layout by Abukar Albadri

ELIF-MAAY

B T J JH D R S SH DH G F Q K L M N NG NY W H Y
b t j jh d r s sh dh g f q k l m n ng ny w h y

A E I O U É
a e i o u é

AA EE II OO UU É
aa ee ii oo uu é

Magaagey Fiidey wu,
ískoolké maalénga ku
ahé, adiiné?

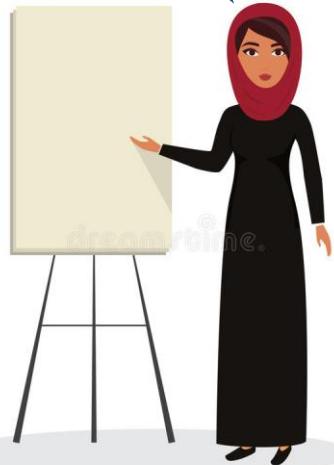
Ané Magaagey
Aliyow wu, ískoolka
dhíkide, adiiné?

Aniiné Magaagey
Maring wu, ískoolké
maamuli ku ahé!

A E I O U É

Elif Maayké way ku koobénja 27 haréf. 21 haréf o shibléyaal eh i 6 haréf o shagél eh.

Labaatung i kowté shibléyaalké eh way shal eyiiné:

Shibléyaal wiwiing

B T J JH D
R S SH DH G
F Q K L M
N NG NY W H
Y
...

Shibléyaal yer yer

b t j jh d
r s sh dh g
f q k l m
n ng ny w h
y

Litté shagél way shal eyiiné

Shagél wiwiing

A E I O U É

Shagél yer yer

a e i o u é

“Afka kí aayowta wu”

TIRÉ

Af Maayké way leya tiréyaal lé to eh tiréyaalké afété kelé adduunké. Dhikaallé tiréyaalké way asal ing ehé know illaa tummung, wayné shal eyiiné:

0,	1,	2,	3,	4
5,	6,	7,	8,	9

Tummungké tiré o asalké eh way léng abtugé kore lammé hab

Habké 1aad

Eber	Kow	Lammé	Seddé	Afar	Shang	Li	Todobé	Siyeed	Sagaal
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
↑	↑↑	↑↑↑	↑↑↑↑	↑↑↑↑↑	↑↑↑↑↑↑	↑↑↑↑↑↑↑	↑↑↑↑↑↑↑↑	↑↑↑↑↑↑↑↑↑	↑↑↑↑↑↑↑↑↑↑

Habké 2-aad

Kow	Lammé	Seddé	Afar	Shang	Li	Todobé	Siyeed	Sagaal	tummung
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
↑	↑↑	↑↑↑	↑↑↑↑	↑↑↑↑↑	↑↑↑↑↑↑	↑↑↑↑↑↑↑	↑↑↑↑↑↑↑↑	↑↑↑↑↑↑↑↑↑	↑↑↑↑↑↑↑↑↑↑

Nanbarre i abtugowsho

1 = kow	10 = tumung
2 = lammé	20 = labaatung
3 = seddé	30 = soddong
4 = afar	40 = afartung
5 = shang	50 = kongtong
6 = li	60 = lihidung
7 = todobé	70 = todobaatung
8 = siyeed	80 = siyeetung
9 = sagaal	90 = sagaalung
0 = eber	100= bogol

Abtug nanbarre 1 – 10 o dhikaal eh

Misaal

Kow
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Nanbarreedung ké hor abtug dhikaaliyo

1 = 10 =
2 = 20 =
3 = 30 =
4 = 40 =
5 = 50 =
6 = 60 =
7 = 70 =
8 = 80 =
9 = 90 =
0 = 100=

Tiriyaal 100 i ku badéng

100 = bogol	200 = lammé bogol
300 = seddé bogol	400 = afar bogol
500 = shang bogol	600 = li bogol
700 = todobé bogol	800 = siyeed bogol
900 = sagaal bogol	1000 = kung

*** *** ***

Sheeké: Jeer ku jeer

Nuunay Jimaa ku Jimaa beerowa ing bahaasé. Hiraabodkiya kahaasé, salaadda tukudaasé, aadiyewa kaalmeyaasé sé reerké Af-billaaw ingké suubiyang.

Nuunay maddi beero ing jeeddé way dha maraase bohol wiinto beero i beledké dhatiyo ké taallé.

Nuunay maddi beero seetté baalleyboroora dé dugsidaasé. Eeda ing jeellé aragowké baalleyboroorté.

Nuunay beerté aawshewa ing rahaasé. Beerté tinjhira ké bahaasé. Lanki beero kooyé tinjhirtaasa dubude.

Nuunay tinjhirté eeda ing jeellé. Inti aawshe tinjhirté dubaw yeené sakarta kurunyay i qaré ha gurudaasé. Kurunyayté jeer ku jeera gurudaasé.

Sheeg ereyeedung ma'anaasho

Beer
Hiraabod
Salaad
Bohol
Beled
Tinjhir
Sakar
Kurunyay

Abtug shang erey o B ku billaawadaayang, waané weer gili

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Lamiir

Ané

Adé

Usé

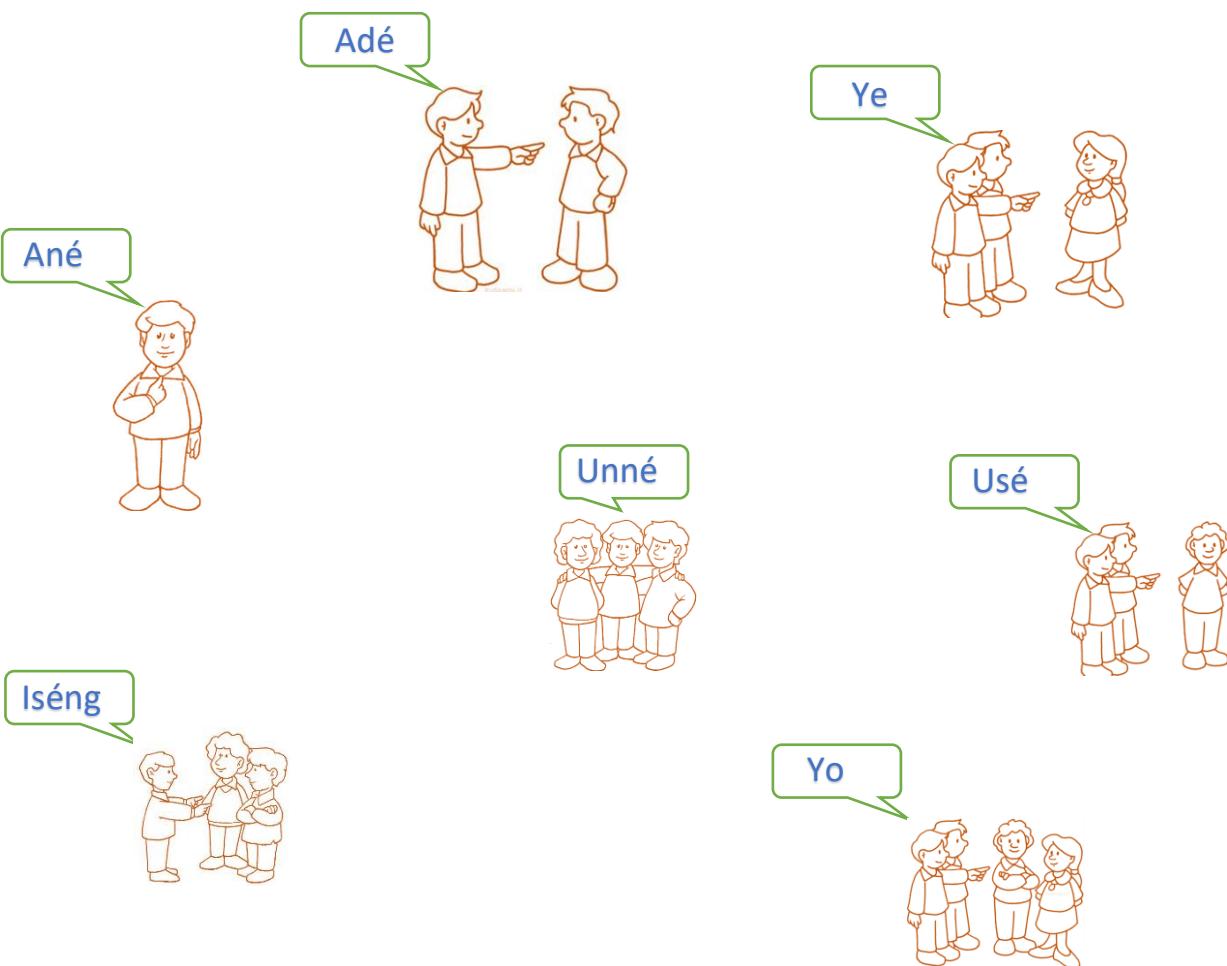
Ye

Unné

Iséng

Yo

LAMIIIR	WEER
Ané	Ané Dhaqtar heela daaweyawa ehé
Adé	Adé imtihaanki ké baasti
Usé	Usé Barbaarka gurbaang ing dhowe
Ye	Ye agaasimé guudu, waané mansinté
Unné	Unné dowké beero niing aarémeng
Ising	Ising dhisowké Jidka lé siinku suge
Yo	Yo billé furunka kooyayang

Far Baréshé

B

Baalleyboroorté buubasé

BAALLEYBOROOR

Bohollé biyi sheenti

BOHOL

Muné biida ké shoobasé

BIID

Beer wal falade, walaagi ké bahooné wal aame.

BEER

Buurhakabé suuruda letté

BUUR

Dhimaatir weerogung hoosé

Baalleyboroor

Beer, walaagi ké bahooné

Biid hiridaayang

Bohollé biyi

Buurhakabé letté

Ereyé dheerad eh

Bar,

Barbaar

Bed

Beer

Bil

Biyé

Bo'or

Bood

Budé

Bung

T

Ereyeedung ké welbé ké hoos abtug sawirké is leying

Taajir

Teneg

Tinjhir

Toorré

Turaaw

Ting

7

Ting-guré

Tiir

Todobé

Tukushé

Abtug shang erey usub o ku billaawadaayang haréfké T

Diinley

Hadallé!

War gurti yu

Hadallé!

Habké wu!

diinleya?

Hinjiné
kag?

Diinleya?

Dhul mé roogdoy, ir
mé roogdoy, magaashe
dhiginey roobow?

J

JID

JIIR

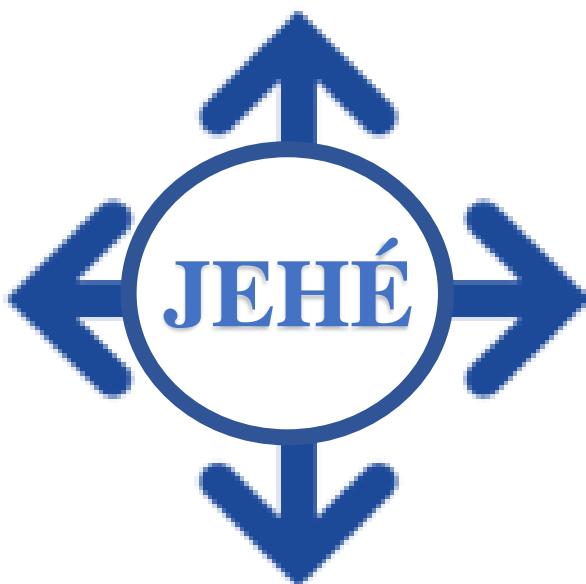
JOWAANG

JUQRAAFI

WAAQOW

ORSÉ

BARÉ

KOOFUR

Sheeké: Jehé

Jehé way lé erreeyi afarté dhiné. Sé seheléng way léng erré kore jehé way lé ké jeede horta, reedka, médigta i bidéta. Way jeraané 4 jehé oo liislé kasaw, haanas o lé ké shal tilmaangsédaw jehýaalké asalké eh o liislé gorodaw. Jehé way lé erreeyé meellé qofké ing jeesadaw maddi usé fadaw ini meel ku tabé, meel keleené ing bahé. Jeheyaalké asalké eh way shal eyihiiné; Waaqow, Koofur, Bary i Orsé/ iré-dhiing.

Maddi lé roogé Arlaadi jehedé Waaqow ya léng jeeséde maddi lé tukédaw. Waaqow hegshey way noo jerte qiblaadé. Qiblaadéné way lé ké jeede meellé Ka'abédé ké taallé, taas o eh meellé léng hajiyaw langki tabértis deerté.

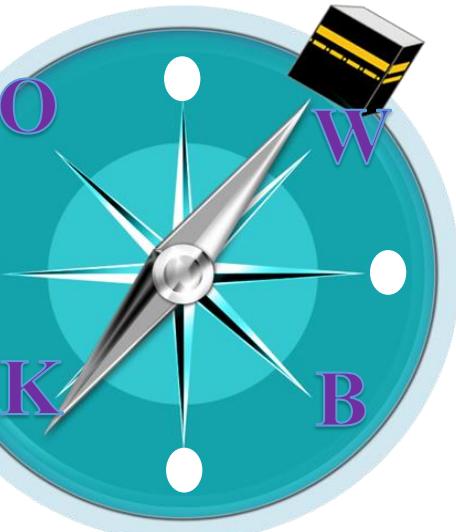
Jehedé Baré way haku guumase iriidé. Iriidé maddi ha guunto waaka bariye, maddi waaké bariyé dadka wal aragaayang, maddi wal aragow billaawadé hoola liing shal bahe, gee dhong wal ha shageyséde. Jehedé orsé/iré-dhiing way ing dhiyaasé iriidé, maddi iriidé dhiidé wal shal hoohide, heelané wal ha hoohiye, maddi laha hoohidé wal bariigale, maddi lé bariigalé ya lé ku neebsséde noogi gee dhong hool aduunyé e la haké noogi.

Jehedé koofureed webiga ing qulqule. Dadkeng badiidis beeraley i hoolaley wu. Way degaayané webégé baaloshey, way ké abuurédaayané haliing shé shal geddiiséng.

Sheeg afarté jehé

.....
.....
.....
.....

Ku jawaab su'aalogéng

1. Jehedé waaqow may muhiim ing eté?

.....
.....

2. Jeheyaalké baré i Orsé may lé ké kase?

.....
.....

3. Webégé dhénige ing qulqule?

.....
.....

Beerté Aw Keerow

Aw Keerow webégé jiinsheya beer wiingto ké leyi. Beertis jehé welbé beer kele soohéng kulé letté maddi lé ku reebé jehedé webégé. Beerté Aw Keerow dhinégé waaqow way soohéng kulé leta beerté Ay Uunséng, dhinégé baré webéga ku higé, Orsé way sohéng ku lé eta beerté Aw Maaléng Huseeng, koonfurné way sohéngtis deerase beerté Aw Madey i beerté Aw Mayow.

Aw Keerow beertis way ké bahaayané misgé, tinjhir, séséng, qaré, nyaanyé, moos, liimé i bébaay. Aw-Keerow lammé reera leyi, idooshey to way ké taalle Dooynuunay baadiyoodiye, tang keleené way ké taalle Belédké Qornyooley, wayné saarénta webégé gowshey.

Hiraabod welbé webégé way haké aruurase jeer tiroodiye eed ing badéngté, taas o lanki ye aragdé weerér ké qaadasé. Usiiné jardiinké iddétis dhatiye ké yaalo fedheedé hiraabod welbé sé usé jeerté meelas inku ilaaliyé, wayné ku obsideeyé ini owladdé ku dhibaatoyté.

Aw Keerow way qabe Baaburko Sitey eh o beero kuuké shageysidaw, wayné todobaad welbé méddo ké safareeyé jidké ing dhahooyé Qornyooley i Dooynuunay dhatiyo, wayné ké neebsadeeyé Buurhakabé.

Aw Keerow beertis sinidung eeda ing aarénti. Way inké baheené misgé eed ing badéng o tummung deké o dhaay eh deerasé i sising li deké deerasé.

Aw Keerow inté badéng misgeedis jowaang mé ké shibaw, wayné sabéb ing ehé jiir hanuung jowaane guraw oo waané walbé lé ku qobodé waayi.

Aw Keerow aléng wiingshey Buullé way maaléng ku eya Iskoolké Qornyooley, wayné dhikeeyé Juguraafi. Buullé yeraangtisba way haayey lang jingshey ku dhug badéng o hanuung walbaréhoodé ké dedaalayi.

Ku jawaab su'aalogung

1. Aw Keerow beertis may ké bahe?

.....
.....

2. Aw Keerow may hiraab kasté jardiingshey ing fedheedé?

.....
.....

3. Aw Keerow beertis ay sohéng lé leté?

.....
.....

4. Aw Keerow alénshey may suubiye?

.....
.....

5. Aw Keerow inte degenyi?

Akri sheekodé Aw Keerow, haku bi shang erey o J ku billaawidaayang, waané weer gili

.....
.....
.....
.....
.....

Ereyeedung mi'niyaalsho ké hor abtug

Jaang
Jasiiré
Jedbé
Jelbeeb
Jibsiinyé
Jiding
Jugraafi
Jus

JH

Ereyeedung ké kasté ké toosi sawirké usé is leying, adé o jiiténg ké jiidasé magaagé i sawirké dhatiyo.

Jhab

Jheearar

Jheluuw

Jhibisé

Jhéréng

*** *** ***

Ereyeedung mi'niyaalsho ké hor abtug

Jhaf
Jhabéd
Jhabaang
Jhaabé
Jhaang
Jheréb
Jheer
Jheeb
Jhilif
Jhijhahé
Jhiir
Jhiig
Jhifil
Jhowlis
Jholong
Jhuug
Jhuf
Jhururug

Ereyeedung koré ku dooroy shang ku too eh, weer gili waané hoos ké abtug

D

Dugsé

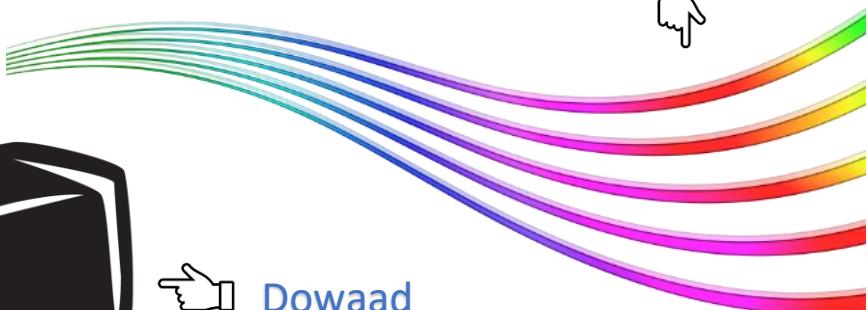

Dad

Dowaad

Diiling

Deerang

Sheeké: Dowéte

Siné welbé way leya afar dow o shal eh Gu, Deer, Hagaay i Jiilal. Dowké 1ad way lé errey

Gu, dowké gu way ing dhahooye dowéte
Jiilal i Hagaay. Dowké Jiilal maddi
dhamaado billaawéde dowké Gu, wayné
maddi dhammaadé ké higsédeeyé dowké
Hagaay.

Gu

Dowéte way inké roob badané Gu, wayné ké higde Deerté. Jiilal sidis dhong roob mé leh,

hoobé wal mu'jisé ezingdhiiné.

Hagaayké usiiné roob mé leh, laaking

shafuuuf yer yera maddo bershe

qubudaasé, taas o wal badang aaréng

hang siyaadiyaané.

Jiilalké heela way lé siyeeyé eeski i

Deer

balki Guki i Deerti laha dhaafi meel léng dhiki.

Sheeg magiya afarté dow sinédé ké jerang

1.
2.
3.
4.

Jiilal

Hagaay

Sheeg dowéte i sé ing shal roob badénying

.....
.....
.....
.....

Ereyeedung mi'niyaalsho ké hor abtug

Dar
Dafé
Dagow
Daar
Daag
Degow
Deréng
Dedéb
Degaang
Deer
Deeb
Digow
Diir
Diing
Dowhis
Dowlé
Dubgur
Duudow
Duunyé

Ereyeedung koré ku doorroy shang ku too eh, waané weer gili

R

Hees ariired

Irké rooba ku kooye

Roobké warta ké hoore

Warté raki ké buuhe

Biyo ri ya waraabaasé

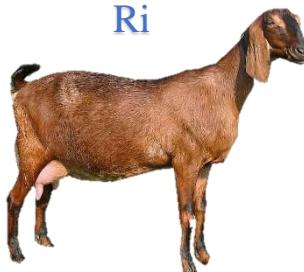
Unné rumoysinay

Rooney rootégé niing sheeng.

Raké

Ri

Rooté

Rumé

Raad

Ké buuy ereye ku dhéming

1. wal ké rumoyséde
2. Rooti Aame
3. Ri lé ku maale
4. Biyowa ku dha were
5. Usé ha rahi

Ereyeedung mi'niyaalsho ké hor abtug

Ramag.....
raasow.....
raar.....
raalliyé.....
raallé.....
Regreeg.....
rekaad.....
regaad.....
reydab.....
reegay.....
ribeeeyow.....
rihing.....
rémmé.....
riigow.....
riing.....
roré.....
rorong.....
rormis.....
rooqashé.....
roormé.....
rubud.....
ruhow.....
ruung.....
ruud.....
ruujhamis.....

Ereyeedung koré ku doorroy shang ku too eh, waané weer gili

S

Sakar

Sawé

Suung

Soor

Séséng

Magmaag

*Lanbé sakartis, subudshey i
sumuddí aawshey mé moog*

Salaad Tukushé

Qof welbé o Muslung eh, tabérgali, miirshey fiyaawi, way ké waajibaase tukushoodé salaaddé. Salaaddé way ku koobénta shang (5) salaadod farél eh.

Shangté salaadod way shal eyiiné Salaad, Duhur, Asar, Mogrob i Ishé Salaad way lé tukudeeyé hiraabodki inti léng deerné iré guungké.

Duhur way lé tukudeeyé maddi geeké nus moodé

Asar way lé tukudeeyé galabi.

Mogrob way ly tukudeeyé maddi iriidé dhiidé

Ishéné way lé tukudeeyé maddi fiiké dumé, dhulké mogdiyaawé

Sé léng tukudaw oo musawér eh

Ayuub salaada hiridohaayé

Ayuub rukuu'ohaayé

Ayuub sajuudohaayé

Ayuub atahiyaada ing fedheedi

Sa'addé

Meege sa'awu hatté?

Hal sa' i nus

Lammé sa' i nus

Seddé sa' i nus

Afar sa' i nus

Shang sa' i nus

Li sa' i nus

Todobé sa' i nus

Siyeed sa' i nus

Sagaal sa' i nus

Tumung sa' i nus

Tumung i kow sa' i nus

Tumung i lammé sa' i nus

Sheeg ereyedung wali léng edeegsédaw

Saab:

Sebeeng:

Seddy:

Seef:

Seer:

Serbé:

Sifé:

Siyow:

So:

Soor:

Soohéng:

Soong:

Sabuul:

Suung:

Suud:

Musawér

*musawérkung
galanga lé ké
suubiyi.*

*Way Suubidey
Sanaa Gorod -
Fatima Aweys.*

*Wayné ing
haddiyaytey
Afyaal Mahamud
Haji Mahamed
(Tarash)*

SH

Shur

Shaahi

Sheew

Shiif

Shoob

Ereyeedung weer gili

Shabél:

Sheeré:

Shiimé:

Shoobé:

Shumug:

*** *** ***

DH

dhaang

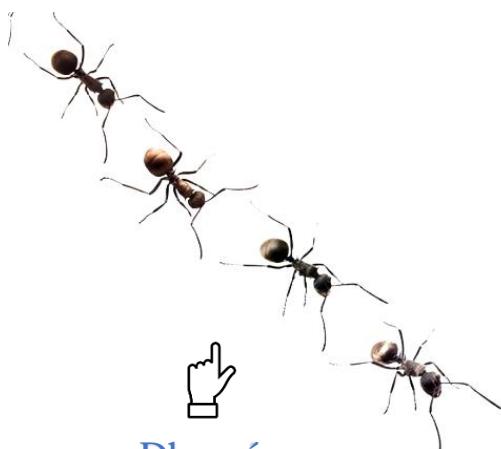

 Dheré

Dhilmaanyé

Dhoobé

Dhuuré

Lang kufi dhula ké taagsade

Wali lé dhali i dhulka
megéng liing eyi

Dong buuto daab
jiidasé

Baréshoodé Dhulké

Dhulké way niing leya faa'idéyaal eed ing badéng.

Dhulké way ku dhisidaane id uné degné

Dhulké way ku suubsédaane beer uné abuuréné

Dhulké way ku oodédaane mooré heela niinké hoohidang

Dhulké way ku qodédaane war i eel uné biyé ku waraabáné

Dhulké way ha kulé bahaane deheb, luul i dhee mang

Dhulké way niingké bahaayané geedo i dhér Ilaahey meraasho nii quudiyaw

Dhulké arraadis idowa ké dhésédaané

Dhulké way ku biisédaane jidite uné maraané

Dhulké way nii duuge hoo ajalleng ha gallé.

G

Gurbé i Guraaytis

Gurbé way ku tirsinya gaalé. Gaalé kiishey labké ewa gurbé lé erre.

Gurbé way rorode, way lé rorodeeyé maddi lé ké guuraw, maddi misgé umbo walaagi agél eh o ulus lé ké qaadaw i maddi lé dhaansédaw.

Gee reerké geeddé eyi gurbéga lé ké guure. Gurbégé maddi lé ké guuraw way léng suubiyeeyé guraay.

Guraayté way lé saarey owlaaddé ing dereeré korné i dad wiinagé waayelké eh umbo jirréng.

Magiyaagéng ké hoos abtug musawérre yo is leying

1. Gaal
2. Geed
3. Geenyé
4. Gorgor

Far

Farnyé

F

Fuusté

Fool

Fargeng

Faanus

Fiid

Qaré

Q

Qeer

Qulé

Qumbé

Qoob

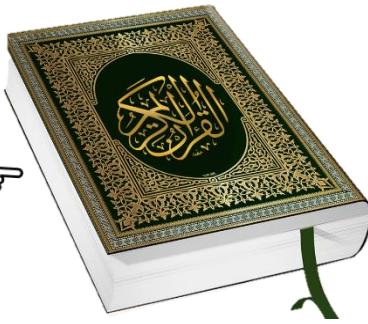
Qaansé

K

Kal

Kutaab

Kiile

Kerkerré

Koor

Kood i boor hora iské dartey?

Lammé lang tuugé ewa way ing tellédeené habérto jid sheleediye haayto waané siimbéggó dhaaysé eh ereté ing fuulé, eleengkoné hadég ké jiidasé. Ko tuugadé ku too ewa widaaysshéway hang jeediyey éni habarté siimbaggé i eleengké ku qaadédang. Tuuggi teleedé ha jeediyi inti hindho shiil/beenjhé iskuuké dhejiyi ya habérti jidké ing fedheedi.

Maddi ye ballis maraasi ya way errey “Nebed eh?” Yeené way inké jawaabtey “Mahad Allé” usé hatténé way errey “Aayow inte injeeddé?” yeené way ertey “Belédka ing jeedé, wala haku Gadédé fade” hatténé way errey “Ullé mé iing qoboto anuiné belédkéley injede, eleengké ani hakiing Jiideyé” “Heyeh” inti ye erti ya ullé ing qobéti.

Maddi dhagaageng o walaago dereerengbé way usé yeedi ké errey “Aay hora kood i boor iské dartey?” “Meheey, wal dhiyé koré mé eh” ya erti! Goobtobé hoo dereereng ki widaayshéyaayiya eleengki nagarti ku siibi, waané lé dhuumédi. Maddi usé hubsédi éni widaayshéy dheeradi ya way habérti ké errey “Aayow eleenki furédiya taawiye, hadégi iilé nuglaadey méddo fiiribbé” Hoobbé ye fiiridi eleenki maabbé leh. “Meel dheer mé jero ha qoboy, sheeng siimbiggé ingté kiingké haayo” ya erri. Rungtisa ké aalley inti siimbiggi ing dhiibtiya roortey eleenkiya waydiidi. Usiiné maddiibé siimbiggi ya lé roori, waané dhuumédi. Habérti hoo eleengki kenné waydiidey ha waaytiya meelli hake nagéti, méddaasa way waaytey lanki i siimbiggi, méddaasa boorti, hatténé kooddi, wayné ké kooddey sidi liing siri.

*** *** ***

Ereyeedung mi'niyaalsho ké hor abtug

Kaal:

Kal:

Kas:

Karaaway:

Kaalmé:

Kebéd:

Kelfed:

Kiish:

Kibir:

Konkor:

Koblé:

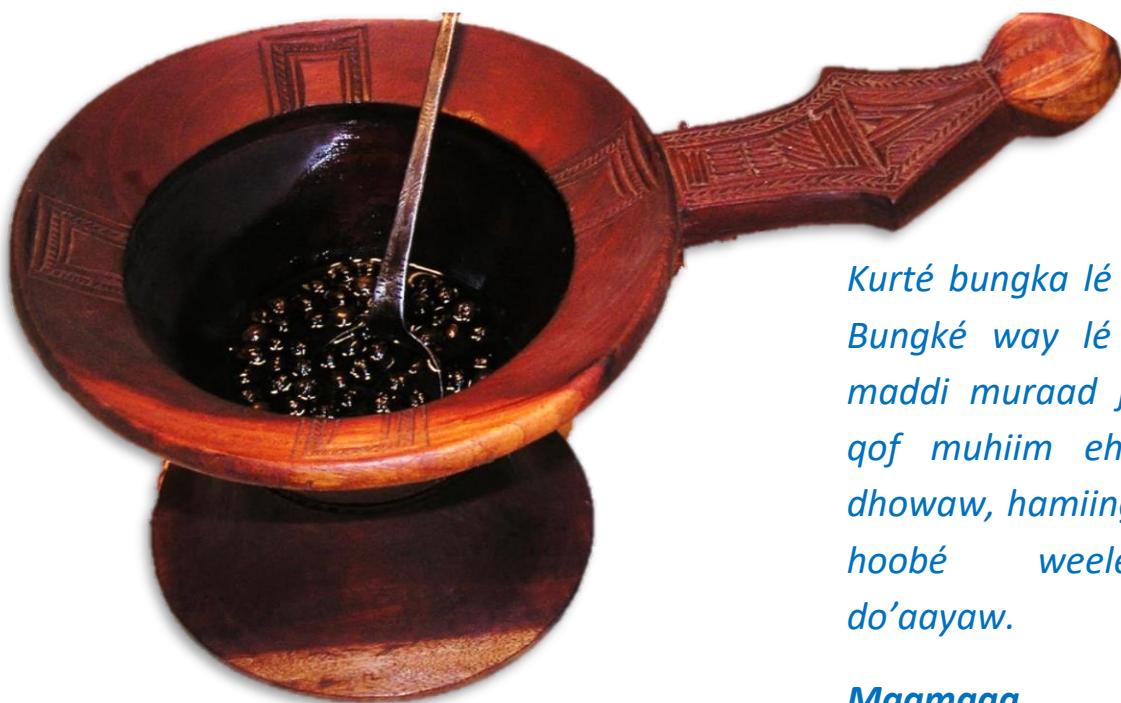
Kutaab:

Kulung:

Kur:

Kusaar:

Kurti aawow Barkadlé Yuusuf Sarmaang Wiinga yaallé

*Kurté bungka lé ké shibéde.
Bungké way lé dubédeeyé
maddi muraad jeré, maddi
qof muhiim eh lé marté
dhowaw, hamiating jimaa eh i
hoobé weeléd léng
do'aayaw.*

Kur bung

Magmaag

*Méngki kur bung ing yaalné
keerné mé yaalaw*

L

Ereyeedéng ké welbé mi'naashey ké hoos abtug

Laab

Lakab

Laqdadé

Lahaw

Lalmishé

Leer

Leked

Libow

Libee

Loor

Looq

Lulood

Lur

Laang

Leel

Liimé

Libee

Lo

Ludaay

M

Musawireedéng hoosé magiyaasho ké abtug

Madé

Maanyé

Megel

Ming

Moos

Masallé

Ereyeedung mi'niyaalsho ké hor abtug

- Magé:
- Maal:
- Malaa'ik:
- Mereer:
- Magmaag:
- Maalléng:
- Masiir:
- Meher :
- Meel:
- Megéng:
- Meermeer:
- Mowlé:
- Moo:
- Mooséng:
- Moogal:
- Moqénaashé:
- Murug:
- Muruq:
- Musawér:
- Murung:
- Munyé:
- Musaafur:
- Mukuy:

*** *** ***

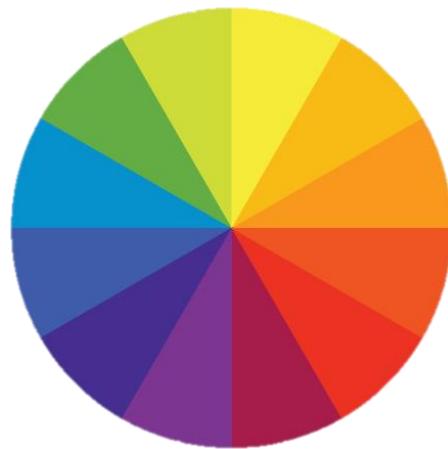
Nal

N

Nebéd

Namuung

Nugur

Nur

Ereyeedung mi'niyaalsho ké hor abtug

Nabé:

Naadé:

Nahariis:

Neeb:

Neef:

Nishaang:

Noog:

Nolol:

Nuug:

Nus:

Nuur:

Ny

Nyaanyuré

Nyaanyuré

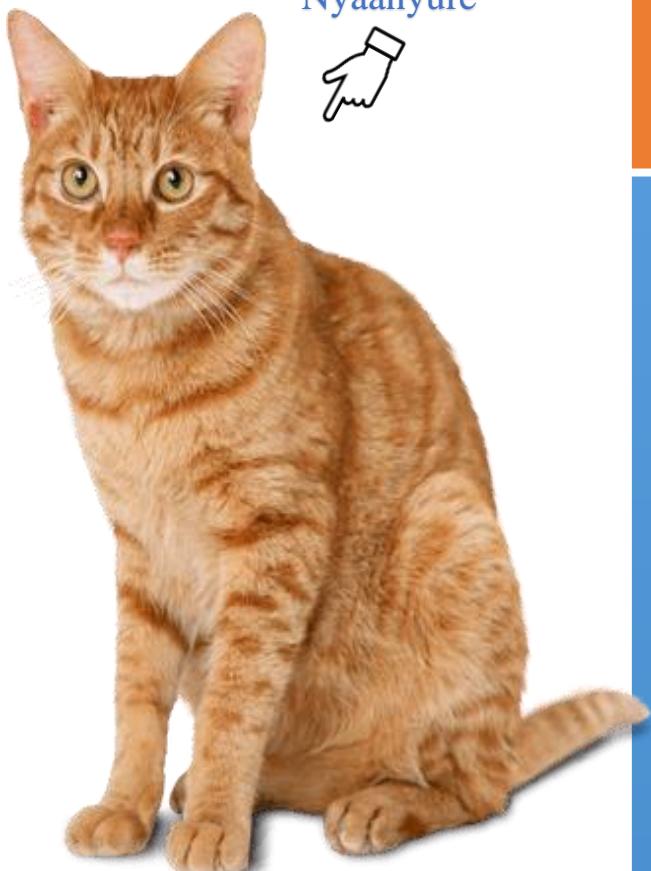
Nyaanyé

Nyagaf

Nyawey

Nyuurashé

Nyisaang

Nyaanyé

W

Waraabé

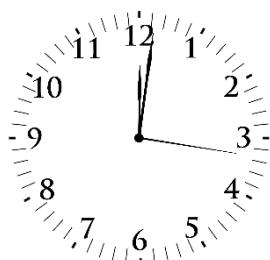
Wegél

Waréng

Weel

Wagté

Wang

War

Ereyeedung mi'niyaalsho ké hor abtug

- Waab:
- Walaal:
- Waané:
- Waliinjé:
- Waar:
- Waraab:
- Waréf:
- Widaay:
- Weeléd:
- Welwel:
- Weysé:
- Wehel:
- Wilé:
- Wijé:
- Watalleysé:

Wagtégé

Waqtigé wal dhoore. Hoobbé galooné way tukude. Way lé tukudeeyé shang salaadod farél eh. Salaado faralké eh way inké horreyte salaad o hiraabodki lé tukudaw. Gee inti iriidé ha jeeddé way lé tukudeeyé lammé waqté. Waqtigo Duhuru, kooné Asaru. Mogrobké i Ishaadé way lé tukudeeyé maddi iriidé dhiidé.

Waqtiya salaaddé way lé ké tukudeeyé misejide i Mowliya. Misejid welbé way leya Mu'adding i Imaam.

Mu'aadinké Aadameeyé salaadda dadké inké weere. Imaamkéné maddi watigé galo dadké tukiisiye.

Salaaddé Raka'adooshe

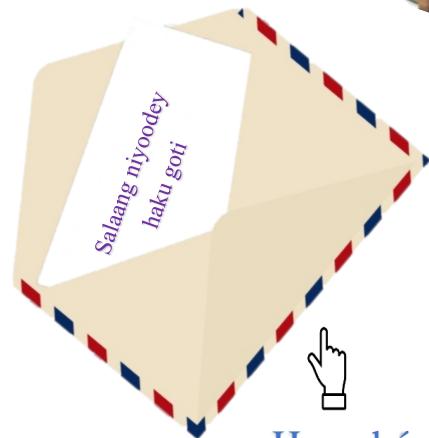
Salaad	= Lammé raka'adood
Duhur	= 4 raka'adood
Asar	= 4 raka'adood
Mogrob	= 3 raka'adood
Ishé	= 4 raka'adood

H

Haang

Haanshé

B	T	J	JH	D
R	S	SH	DH	G
F	Q	K	L	M
N	NG	NY	W	H
Y				

Hegaad

Ké hor abtug ereyé lé ma'né eh

Huré

Haasaawé = Shukaansé

Habriir =.....

Hanraab =.....

Hebéd =.....

Hanshar =.....

Heraay =.....

Hereed =.....

Hersé =.....

Hilmaang =.....

Hiloow =.....

Hiraab =.....

Hoobadé =.....

Hoogshelé =.....

Hundurmé =.....

Humbé =.....

Hunuré =.....

Hogol

Hiraabod

Y

Ereyeedéng ké hor abtug ereye mi'niyaalsho

haku hor jeedé

Yaabés = **kusaar**

Yaab =

Yaqiing =

Yogoor =

Yatiing =

Yas =

Yersing =

Yeraang =

Yibil =

Yool =

Yoong =

Yuris =

Yuus =

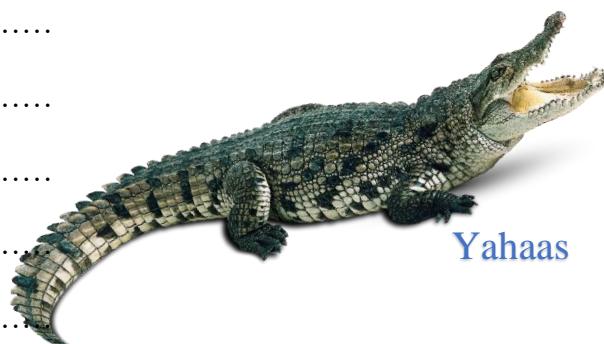
Yungbéshé =

Yeembé

Yool

Yahaas

Yaaq

Ya qoodar

Harfoogung hoosé ké welbé ké hoos abtug tumung kelmedood oo haréfkaas ku billaawédaayang

Misaal

B

Bar	Barbaar	Bed	Beer	Bil
Biyé	Bo'or	Bood	Budé	Bung

T

.....

.....

.....

J

.....

.....

.....

JH

.....

.....

.....

D

.....

.....

.....

R

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

S

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

SH

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

DH

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

G

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

F

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Q

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

K

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

L

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

M

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

N

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

NY

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

W

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

H

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Y

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Abtug labaatung kelmedood o ké dhamaadayang haréfké NG

NG

Misaal

Lang

Maalléng

Wang

Sang

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

A

Ashuang

Abuur

Aarang

Abaar

Afaaf

Askar

Abley

E

Emeel =

Emeelké wanga ké jerté

Eerang =

Soké eerang wu

Eesang =

Eesangké edi

Eel =

Eelké maandheeré Hudura ké yaalé

Ees =

Eeské nur feyle ku maadé

Ebeesé =

Ebeesodé eeda halés ing eté

Eey =

Eeyké baahényé

il

imbé

ir

iré

iid

idaaley

O

Seddiidé sawir e hoosé ké kasté sheeké yer o kobéng ku abtug

Oboor

Osbé

Oog

Ulmé

U

Udub

Ugaar

U1

Usbé

Uung

Uur

Aadé mudunté uurké leté way maraase jarreb badéng, wayné ku too ehé haaymodé.

Aadé hoobé uurowté billé koowad haaymodaasé, haaymé way lénglé jeede jirroodé ye qobodaasé maddi ye uurowté.

Ahiya bersho haaymodé bil gudaangtiyewa kuuké faaysédaayang, ahiya bershooné inti ku dhalaayang haaymodé haayasé, waané ké rafaadayang.

Aadé maddi uurowté hundurmeeda ku gohaasé, hungura ku heraasé, madé-dhuuri méd welbé haaye, saas etaané ké sabéraasé si ye owlAAD ing dhalo waané ing koriidé.

Gee ye dhalaasé shiddé eed ing wiinga lé kulumaaasé, wayné inké doroné foollé.

Maddo bershe way dhiyaase ini ye amuuddé maddi ye dhalaasé. Aadé foollédaasé amuuddi way le erreeyé “Umul rati”.

Aayow abaalshe mé gudumaw. Lang aadis hang dhongéne waané haniing dhaahiné aduunyé mé ké dhuroowaw.

**Harfoogung hoosé ké welbé ké hoos abtug tumung kelmedood oo haréfkaas
ku billaawadaayang.**

A

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

E

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

I

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

O

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

U

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Jeerite

Jimaadé todobé jeer wu.

Sabté 1

Ehed 2

Asniing 3

Telaadé 4

Arbaa 5

Kamiis 6

Jimaa 7

*Ané Sabté welbé Iskoola ing bahe,
galébtiiné dugsi dhikéde, Jimaada
aftahané, aawkeya beero ing rahe*

*Aniibé Sabté illaa Kamiis iskool i
dugsi dhikéde, Jimaa hiraabtiye
maanyada haké dabaaléde, iré-
dhiimodiiné bonooni dheelee.*

Bilo

Sénidké way ku koobénya tumung i lammé bilood. Dowlaadé Soomaaliyé way jidoytey ini lé edeegsédé bilo laatiinké, ilees Af Maay way leya 12 biloodinggaar eh.

Bilo Laatiinké

1. Janaayé
2. Febraayé
3. Maarsé
4. Abril
5. Maajé
6. Juunyé
7. Luuliyé
8. Ogoosté
9. Sebteembar
10. Oktoobar
11. Nofeembar
12. Diseembar

Bilo Maayké

1. Seké
2. Safar
3. Mowliid
4. Maal mé dooné
5. Mili horé
6. Mili dhahé
7. Mili denbé
8. Shaabang
9. Soong
10. Soongfur
11. Seditaal
12. Aanréfé

Janaayé billé koowad o sinédké wu

Febraayé billé lammaad o sinédké wu

Maarsé billé sedahaad o sinédké wu

Abriil billé afaraad o sinédké wu

Maajé billé shanaad o sinédké wu

Juunyé billé lihaad o sinédké wu

Luuliyé billé todobaad o sinédké

Ogoosté billé siyedad o sinédké wu

Sebtembar billé sagaalad o sinédkéwu

Oktoobar billé tumunaad o sinédké wu

Nofeembar billé tumung i koowad o sinidké wu

Diseembar billé tumung i lamaad o sinidké wu

Bilo huské leh

1. Juunyé way huroowené gobolle waaqow e Soomaaliyé
2. Luulyé way huroowené gobolle koonfureed e Soomaaliyé, wayné iské darséemeené waaqow i koonfur
3. Nofeembar way lé dhisey Maamulké Koonfur Galbeed.

